

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 8.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Najvažnejše vprašanje slovenskega kmeta.

Sedanja vlada je rešila vprašanje kmet-
skih dolgov, ki jih je s 50% odpisom pre-
vzela Privilegirana agrarna banka. Do
1. junija bo ta prevzem končnoveljavno
dovršen. Kolikor se je dalo doslej ugotov-
iti, znaša vsota vseh priglasih kmet-
skih dolgov okoli dve in pol milijardi di-
narjev. Od zadrug je prevzetih čez 788
milijonov, od drugih denarnih zavodov pa
čez 1738 milijonov dinarjev. Število izro-
čenih dolžnikov v celi državi znaša 618
tisoč. V prvi vrsti nas zanimajo številke
za Slovenijo. Za našo ožjo domovino zna-
ša število izročenih kmetijskih dolžnikov
48.000, znesek dolgov pa 600 milijonov
dinarjev. Od tega števila odpade na za-
druge čez 40.000 dolžnikov z zneskom 450
milijonov dinarjev, na druge denarne za-
vode pa nekaj nad 7000 dolžnikov z zne-
skom 150 milijonov dinarjev.

Navedene številke so jako poučne. Ka-
žejo nam namreč, da je zadolženost slo-
venskega kmeta razmeroma mnogo večja
kot pa njegovega tovariša v južnejših po-
krajinah naše države. Saj odpade na našo
ožjo domovino skoro ena četrtnina kmet-
skih dolgov, dočim znaša prebivalstvo
Slovenije eno trinajstino celokupnega pre-
bivalstva v državi. Razlogi velike zadol-
ženosti našega kmeta so predvsem zem-
ljepisno-gospodarski. Naša zemlja je v
velikem delu gorata, v drugem delu pa
tudi ni, kar se tiče poljedelskih pridelkov,
oddaleč tako plodovita, kot so druge po-
krajine. V precejšnjem obsegu je tudi me-
rodajno kulturno stanje našega ljudstva,
ki je najvišje v državi. Čim višje pa je
kulturno (prosvetno) stanje kakšnega na-
roda, tem višja je tudi življenjska raven
in tem višji so tudi gmotni življenjski stro-
ški. Vzporedno s tem gre tudi dejstvo, da
so davki in razne dajatve v Sloveniji raz-
meroma najvišje.

Navedene številke pa tudi izpričujejo,
kakšne dobrotnice slovenskega ljudstva,
osobito slovenskega kmeta, so naše de-
narne zadruge. Dočim so bile denarne za-
druge pri kmečkih posojilih udeležene za
celo državo z eno tretjino posojil, so bile
v Sloveniji udeležene z več kot dvema tret-
jinama vseh posojil, ki so jih kmetje do-
bili. Kredit, ki so ga dajale naše kmetijske
hranilnice in posojilnice kmetu, je tudi
bil poceni. Dočim je moral kmet po dru-
gih pokrajinah naše države plačevati po
20%, 30% in še več, je znašala pri nas
obrestna mera za kmetijska posojila v naj-
bolj neugodnih razmerah sedem do osem
odstotkov. Iz borbe proti oderuštvi so se
naše zadruge rodile, v tej borbi so vztra-
jale ter jo dovedle do zmage. Z gospodar-
sko osvobodilno akcijo je tekla vzporedno
narodna akcija, s katero so si naše zadru-

ge pridobile največje zasluge za naše na-
rodno življenje.

Kriza je udarila tudi naše denarne za-
vode. Ako bi takoj izpočetka bila vlada
zavodom prišla na pomoč z likvidnimi
sredstvi, bi bila denarna kriza z razmero-
ma majhnimi žrtvami kmalu, če ne povse
odpravljena, pa vsaj jako zmanjšana. To-
da JNS vlada ni za to vprašanje imela
nobenega smisla, marveč je z uredbo o
kmetijski zaščiti, ki je prinesla samo od-
laganje odplačil, nelikvidnost denarnih za-
vodov povečala. Tako je nastopila prav
težka doba: doba nelikvidnosti in zamr-
znjenih vlog. Kmetijske denarne zadruge so
v najtežjem položaju. Z likvidacijo kmet-
skih dolgov je Privilegirana agrarna ban-

ka prevzela kmetijske dolgove. Zadruge
bodo od nje prejemale odplačila v roku
15 let, od države pa v roku 20 let. Država
in Priv. agrarna banka obrestujeta te ter-
jatve s 3%. Tako so zadruge ostale brez
sredstev ter ne morejo svojim vlagateljem
od njihovih vlog nič odplačati. Ljudje po-
trebujejo težko prihranjen denar, pa ga
ne morejo dobiti, niti za izplačevanje dav-
kov ga ne dobijo. Tako preti našim poso-
jilnicam nevarnost, da se bo kriza nel-
ikvidnosti tako rekoč ustalila. To pa ne
sme biti. Interes kmetijskega ljudstva to
zahteva. Z likvidacijo kmetijskih dolgov je
bil rešen en del kmetijske krize, sedaj naj
sledi drugi del: vzpostavitev likvidnosti
kmetijskih denarnih zavodov. Imamo zaupa-
nje v sedanjo vlado, da bo rešila tudi dru-
gi del krize našega slovenskega kmeta.

V NAŠI DRŽAVI.

KNEZ PAVLE — ČASTNI DOKTOR
SLAVNEGA ANGLEŠKEGA
VSEUČILIŠČA

Kraljevino Jugoslavijo je zastopal pri
kraljevem kronanju angleškega kralja Ju-
rija VI. v Londonu knez namestnik Pavle
s svojo soprogo in s spremstvom. Kma-
lu po prihodu v London 11. maja je bil
knez namestnik proglašen za častnega
doktorja slavnega angleškega vseučilišča
v Oxfordu. Knez je prvi Jugoslovian, ki je
bil počaščen s tem naslovom oxfordske
visoke šole. Svečanosti, ki je dokazala pri-
jateljske stike med Anglijo in Jugoslavi-
jo, je prisostvoval ves oxfordski profesorski
zbor, gojenci 24 oxfordskih dijaških
društev ter številni angleški in inozemski
zastopniki znanosti, umetnosti in politike.
S podelitvijo odlikovanja častnega dokto-
rata je Anglija priznala knezu Pavlu držav-
niške sposobnosti in zasluge za ustvar-
janje prijateljstva med narodi.

Vsi angleški listi so pozdravili sklep ox-
fordskega vseučilišča in so naglasili de-
lo, ki ga je naš knez dovršil v času, od-
kar vodi jugoslovansko državo, za napre-
dek in dvig Jugoslavije ter njenih na-
rodov.

Zopet lep uspeh slovenskih ministrov.
Za javna dela je odobril ministrski svet
13. maja 75 milijonov Din. Od te vsote
dobi Slovenija na posredovanje obeh slo-
venskih ministrov sedem in pol milijona
dinarjev za javna dela.

Zahtevajte povsod

»Slovenskega gospodarja«!

V DRUGIH DRŽAVAH.

SLOVESNO KRONANJE
ANGLEŠKEGA KRALJA 'N KRALJICE

Politično življenje in zanimanje vsega
sveta v minulem tednu je bilo osredoto-
čeno v slovesno kronanje angleškega kra-
lja Jurija VI. in kraljice Elizabete.

Da je bilo zanimanje za kronanje res
obče, nam dokazujejo naslednja dejstva:
slovesnega spreveda h kronanju v west-
minstrsko opatijsko cerkev v Londonu
12. maja po deseti uri predpoldne se je
udeležilo 8000 odličnikov iz vseh delov
sveta. Dalje je sledilo obredom šest mili-
jonov ljudi in 4000 domačih in tujih čas-
nikarjev je poročalo v svet vse podrob-
nosti kronanja.

Slovesen sprevod je pričel ob 10.13 pred-
poldne iz Buckinhamške palače. Kraljev
najožji sprevod je bil sestavljen iz 15 ko-
čij, katere je vlekel po šest parov belih,
sivih in črnih konj.

Splošni sprevod pa je tvorilo vojaštvo
vseh vrst iz vseh delov ogromnega angle-
škega imperija, zastopniki vseh držav v
univerzitetni in v civilni, angleška vlada itd.

Posebej moramo omeniti, da sta vzbujala
v sprevodu vladarjev občo pozornost
v avtomobilu se vozeča knez namestnik
Pavle in kneginja Olga.

Predno sta kralj in kraljica stopila v
westminstrsko cerkev, sta se ustavila
pred grobom neznanega junaka. Sprevod
do cerkve je bil končan malo pred enaj-
sto uro. Začetek obredov je pričel s tem,
da se je na škof canterburyski pri vstopu
kralja v cerkev dvignil s svojega mesta in
je šel proti kralju z velikim številom ško-
fov in visokih državnih dostojanstvenikov.
Na to je predstavil nadškof osem
tisočim navoščim odličnikom kralja Ju-
rija VI. in jih je vprašal: »Ali mu boste
vdani in zvesti?« Odgovor se je glasil:
»Da!«

Pred prisego je nadškof stavljal kralju telo vrsto vprašanj, ki so jamstvo za državljane Velike Britanije. Po končanem spraševanju je položil kralj roko na sto sv. pismo in je ponavljal za nadškofom besede prisega.

Prisegi je sledilo maziljenje kralja s tem, da ga je nadškof z oljem poškopil po glavi z besedami: »Bodi ponižen kavalor vsi naši kralji in veliki preroki.«

Nato so oblekli cerkveni knezi kralja v zelo tanko tkanino ter so mu izročili znake njegove moči: zlate ostroge, kraljevski meč, državno jabolko, žezlo in površnik. Še temi znaki je sedel kralj na prestol sv. Edvarda in nadškof mu je položil na glavo krono.

Kronanju kralja je sledilo kronanje kraljice, ki je nato sedla na prestol poleg kralja.

Med službo božjo so izročili kralju še prstan kot znak, da je poročen z narodom in cesarstvom.

Obred kronanja je bil zaključen s prisego zvestobe kralju, katero so položili predstavniki duhovništva, principi, člani plemstva, visoki uradniki in drugi.

Kralj in kraljica sta še prejela obhajilo, kakor sta zapustila cerkev, 400 pevcev na koru je zapelo zahvalno pesem in pričel je povrat v kraljevo palačo.

Povratni sprevoz je spremljalo navdušeno vzklikanje ljudske množice, ki je kronanega kralja od vseh strani pozdravljala z: »Naj živi kralj!«

Streli v zbornici v Pragi. Tik po zaključku seje poslanske zbornice v Pragi dne 13. maja je oddal neki moški z galerije več strel iz samokresa. K sreči je streljal v zrak in ni bil nikdo zadet. Ko so ga prijeli, je izjavil, da si je hotel dati s streli v zrak duška proti raznim monopolom in kartelom. Pozneje so ugotovili, da je bil revolverski demonstrant 30 letni brezposelni mlinarski pomočnik František Šebek.

Nemški obiski v Rimu. Poročali smo že, da je bil namenjen v Rim proti koncu maja nemški vojni minister general Blomberg, ki je zastopal Nemčijo pri kronanju angleškega kralja. Blombergov rimski obisk je bil v toliko preložen, da je bilo 13. maja določeno, da se odpelje nemški vojni minister naravnost iz Londona v Rim in bo za binkošne praznike Mussolinijev gost. Pred Blombergom bi naj dospel v Rim s posebnim vlakom pruski ministrski predsednik Göring, da bi vzel s seboj svojo ženo, ki je sredi maja še vedno prebivala v Neapolju. Tudi Göring naj bi ob tej priliki imel razgovore z Mussolinijem. Vse te številne nemške obiske bi naj vrnil Mussolini na ta način, da bi se odpeljal v letalu v Berchtesgaden na Bavarsko, kjer ima Hitler svoj gradič in kjer se vršijo sestanki z najvišjimi inozemskimi odposlanci in državniki.

Italija in Španija prezrli kronanje angleškega kralja. Kakor smo že parkrat poročali, je Anglija povabila na kronanje neguševo zastopstvo in povrh je napadlo angleško časopisje italijanske dobrovoljce, ki se bojujejo na Španskem v vrstah generala Franca. Radi teh dejstev Italija ni bila zastopana po kralju pri kronanju in je prepovedala uvoz angleškega časopisja v Italijo. Svečanosti kronanja v Londonu so beležili italijanski listi čisto kratko in še to na zadnjih straneh. — Ka-

kor Italija je prezrla kronanje nalašč tudi Francova Španija. Španski nacionalisti so pred kronanjem po radiju obvestili svet, da jim je kronanje angleškega kralja povsem postranska zadeva, ker Anglija podpira rdeče z vojnimi potrebščinami in povrh še angleško časopisje smeši Francove dobrovoljce in povzdiguje vsak najmanjši uspeh rdečih.

Angleški rušilec težko poškodovan. Dne 14. maja se je raznesla vest, da je bil po eksploziji težko poškodovan angleški rušilec »Hunter«, ki je sodeloval pri izvajanju mednarodnega nadzorstva ob španskih obalah. Eksplozija je zahtevala 18 mrtvih in 24 ranjenih. Ni še dognano, ali je 1400 tonska ladja zavozila na plavajočo mino ali pa je bila torpedirana. Na pomoč sta prihiteli dve drugi angleški ladji, ki sta prevzeli mrtve in ranjene in sta jih odpeljali v Gibraltar. Poškodba je zadela rušilca pred Almerijo in so ga tudi tjakaj zavlekli v pristanišče, sicer bi se bil potopil.

Irski republikanci proti Juriju VI. Irski republikanci so na dan kronanja angleškega kralja Jurija VI. v irski prestolici v Dublinu priredili demonstracije kot znak ogorčenja, da je bil angleški kralj kronan tudi za kralja Irske. Irska vlada je demonstracije prepovedala, a policija jih ni

mogla povsem preprečiti in je padlo iz množice demonstrantov nekaj strel na policijo. Demonstranti so si dali duška s tem, da so med ploskanjem množic sredi mesta zažgali angleško zastavo. Dne 13. V. zjutraj pa je v Dublinu eksplozija raznesla granitni spomenik angleškega kralja Jurija II. Napad na ta spomenik je sigurno delo republikancev. K vsemu omenjenemu nerazpoloženju napram Angliji se je pridružilo še dejstvo, da je bil baš v času kronanja predložen irskemu parlamentu načrt nove ustave. Nova ustava Irske ne pozna nobene vezi z Anglijo in ne omenja niti z besedico angleškega kralja. Prevladuje mnenje, da bo nova ustava sprejeta z veliko večino glasov.

Preosnova sovjetske armade. Na Ruskem je izšla nova uredba o preosnovi sovjetske armade. S to uredbo bo tudi vojska postavljena na osnovo sovjetov, ki se že ustanavljajo pri posameznih vojaških poveljstvih. Istočasno s preosnovo armade so se izvršile znatne spremembe v generalnem štabu. Maršal Tuhačevski, dosedanjí načelnik generalnega štaba, je predstavljen za poveljnika vojnih sil ob Volgi, na njegovo mesto pa je prišel general Zapoznikov. Maršal Jegorov je postavljen za pomočnika vojnega ministra Vorosilova.

Kdo je kriv? Da hočejo vsi marksistični listi krivdo za državljansko vojno v Španiji prevladati na razne stranke katoličanov, je z njihovega strankarskega stališča razumljivo. Saj gre za njihove rdeče bratce, ki uprizarjajo v Španiji nezasišena grozodejstva in ki jih je treba v imenu nemškega Marksa in ruskega Lenina ter španskega Caballera vzeti v zaščito. To je naloga kominterne (komunistične internacionale = mednarodne zveze), ki jo izvršujejo marksistični listi po svetu, tudi v Jugoslaviji in zlasti tudi v Sloveniji. Manj razumljivo je, zakaj tro-

Obhajilne podobe!

Naj bo še tako huda kriza, na najlepši dan svojega življenja naj ima vsak človek trajen spomin! Zato priporočamo gg. duhovnikom, šolam in tudi staršem, da prekrbijo otrokom spominsko podobo na 1. sv. obhajilo. Posrečilo se nam je dobiti zelo lepe in cenene slike:

Male podobice 100 komadov Din 12.—.
Velikost 19×14 cm po Din 1.—.
Velikost 20.5×14 cm po Din 1.50.
Velikost 22×14.5 cm po Din 1.75.
Velikost 28×18 cm po Din 2.—.
Velikost 27×17.5 cm po Din 2.25.
Velikost 28×19 cm po Din 2.50 in Din 3.—.
Velikost 39×25 cm po Din 3.— in Din 5.—.

Vse slike so umetniške, lepo in okusno barvane, imajo slovenski napis.

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj.

bijo v ta rdeči rog tudi listi meščanskega in kmečkega liberalizma, ki si ne bi radi dali svojih žepov in svojih blagajn izprazniti od komunističnih roparjev. Kar te laži-liberalne in naprednjaške hudobne družbe z marksisti v isto bojno vrsto zoper ljudstvo, ki se zaveda svojih verskih svetinj in se bori za nje, je sovraštvo zoper Boga in vero, zlasti zoper katoliško vero. Marksistično-liberalna laž je, da bi bilo špansko ljudstvo po svoji večini za vlado ljudske fronte. Pri volitvah v španski parlament leta 1936 je Ljudska akcija (krščanska stranka) pod vodstvom Gil Roblesa s svojimi zavezniki dobila 4,910.818 glasov, ljudska fronta, ki so v njej združeni framasoni, liberalci, komunisti in anarhisti, pa je dobila 4,487.969 glasov, torej za okoli pol milijona glasov manj. Po volilnem zakonu, ki so ga ustvarili liberalci in komunisti in po katerem pride pri meščanih in delavcih na 17.000 oseb eden poslanec, pri kmetih pa šele na 25 tisoč volilcev eden poslanec, je ljudska fronta dobila 50 poslancev več kot stranke desnice. Iz tega se vidi, kako lažejo marksisti in njihovi framasonsko-liberalni prijatelji v ljudski fronti, ko razglašajo svetu, kako je špansko ljudstvo na strani vlade ljudske fronte, proti njej pa se dvigajo samo fašistični elementi. Ljudska fronta, ki je med španskim ljudstvom manjšina, mu hoče vsiliti svojo nadvlado, odtod odpor ljudstva proti nasilniški manjšini.

Radio naj služi tudi religiji. Nedavno je bila pri francoskem poštne ministru Mandelu deputacija pariške Katoliške akcije, ki ga je opozorila na to, da bi radio, ki prenaša toliko slabega, mogel služiti tudi dobremu. Zlasti mu je sporočila želje bolnikov glede na radio. Izročila mu je namreč prošnjo 9000 bolnikov, ki prosijo in zahtevajo, naj bi francoski radio vsako nedeljo prenašal sv. mašo, pridigo in cerkveno petje. Bolniki, ki so priklenjeni na bolniško posteljo, bi radi bili vsaj potom